

Glasnik Slovenskega etnološkega društva (Glasnik SED):

Strokovno-znanstvena revija Slovenskega etnološkega društva
54 | 2014, št. 4

Bulletin of the Slovene Ethnological Society:

Scientific Journal
54 | 2014, Issue 4

Revija je od leta 1956 izhajala kot Glasnik Inštituta za slovensko narodopisje, od leta 1959 (15 letnikov) kot Glasnik Slovenskega etnografskega društva, po letu 1976 pa izhaja kot Glasnik Slovenskega etnološkega društva. | The Bulletin had been published under the name Glasnik Inštituta za slovensko narodopisje (Bulletin of the Institute of Slovene Ethnography) until 1956; as Glasnik Slovenskega etnografskega društva (Bulletin of the Slovene Ethnographical Society) until 1959 (15 volumes); and as Glasnik Slovenskega etnološkega društva (Bulletin of the Slovene Ethnological Society) since 1976.

V enem letniku izidejo štiri številke. | 4 issues (1 volume) are published yearly.

SLOVENSKO *etnološko* DRUŠTVO
SLOVENE *ethnological* SOCIETY

Izdajatelj | Publisher®

Slovensko etnološko društvo
Zanj | Represented by Anja Serec Hodžar

Ponatis celotne številke ali posameznih prispevkov in fotografij je mogoč samo z dovoljenjem uredništva in navedbo vira. | No part of this publication may be reproduced or transmitted, in any form or by any means, without written permission from the publisher. Quotations must contain a full mention of the source.

Naslov uredništva | Address

Slovenski etnografski muzej
Metelkova 2
1000 Ljubljana

Tel. | Tel.: (+ 386) 01 300 87 38
Fax | Fax: (+ 386) 01 300 87 35
Elektronska pošta | E-mail: info@sed-drustvo.si
Spletna stran | Website: <http://www.sed-drustvo.si/>

Uredniški odbor | Editorial Board

Tatjana Vokič Vojkovič: glavna urednica | Editor-in-Chief
Dr. Bojan Knific: odgovorni urednik | Editor-in-Charge
Dr. Mateja Habinc, mag. Martina Piko-Rustia, Anja Serec Hodžar: članice | Members

Prispevke so recenzirali člani uredniškega odbora in zunanji recenzenti. Redakcija št. 4, 54 | 2014 je bila končana 9. 12. 2014. | All articles have been reviewed by the Editorial Board. The editing of this issue was completed on the 9th of December 2014.

Za znanstveno in strokovno vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. | The authors are solely responsible for the content of their articles.

Lektorica | Language Editor

Dr. Ingrid Slavec Gradišnik

Prevodi angleških povzetkov in izvlečkov | Translation into English

Nives Sulič Dular

Bibliografska obdelava v programskem sistemu COBISS | Article Classification

Breda Pajsar

Oblikovanje | Design

Ana Destovnik

Računalniški stavek | Computer Typesetting

Tiskarna Jagraf d. o. o.

Tisk | Printed by

Tiskarna Jagraf d. o. o.

Naklada | Circulation

400 izvodov | 400 copies

Spoštovane bralke in spoštovani bralci,

pred vami je še letošnja zadnja, četrta številka *Glasnika SED*. V naslednjih letih (2015–2017) bo *Glasnik SED* dobil novo uredniško vodstvo. Za vse štiriletno uspešno skupno sodelovanje, konstruktivne pobude in zamisli se zahvaljujem članom uredniškega odbora, strokovnim in tehničnim sodelavcem, gostujočima urednikoma in urednicam, avtorjem in recenzentom člankov, bralcem *Glasnika SED*, članom, izvršnemu odboru in vodstvu Slovenskega etnološkega društva.

Tokratne uvodne strani posvečamo v spomin akademiku dr. Milku Matičetovemu in režiserju Jadranu Sterletu, ki sta, vsak s svojimi metodami dela in raziskovalnimi zanimanji, med drugim pomembno prispevala tudi k približevanju slovenskega robnega in zamejskega prostora širši javnosti.

V »Razglabljanjih« Tomaž Simetinger z analizo pravnih virov skuša odgovoriti na nekaj historično-antropoloških vprašanj, povezanih s plesno kulturo in zgodovino prava do prve polovice 20. stoletja. Dr. Jasna Fakin Bajec predstavlja metodologijo, ki je bila razvita v evropskem projektu THETRIS za spodbujanje sodelovanja med različnimi deležniki v razvoju podeželja. Mag. Bojan-Ilija Schnabl z interdisciplinarnim pristopom raziskuje ledinska imena v Šenttomažu pri Celovcu in okolici. Sledita strokovna prispevka, predstavljena na lanskem posvetu Slovenskega etnološkega društva *Interpretacije dediščine*: Ana Vrtovec Beno piše o interpretaciji dediščine v sodobnem ljudskem gledališču na Slovenskem, dr. Petra Kavrečič pa obravnava primere sodobnih kulinarčnih prireditev v severni Istri.

V »Knjižnih ocenah in poročilih« objavljamo recenzije Milana Vogla, Anje Moric, mag. Marka Smoleta, dr. Silva Torkarja, mag. Tite Porenta, Barbare Sosič, dr. Bojana Knifca, dr. Mateja Vranješa, dr. Jasne Fakin Bajec, dr. Irene Rožman in Iztoka Iliča. Katarina Weber, Iva Juhart in Tanja Kovačič poročajo o terenskih izsledkih raziskovalne delavnice Muzeja novejšje zgodovine Celje. Tadej Trnovšek predstavlja novo pridobitev Muzeja krščanstva na Slovenskem, tj. interaktivno aplikacijo, s katero lahko obiskovalec prvič na enem mestu dobi celosten pogled na srednjeveško pisarsko dogajanje v Stični. Dr. Bojan Knific poroča o 15. zborovanju Slovenskega muzejskega društva, katerega osrednja tema je bila muzejska etika. Aleksandra Renčelj Škedelj razmišlja o trenutnem odnosu splošne javnosti do nepremične kulturne dediščine in konservatorske službe.

V nadaljevanju lahko beremo o najnovejših razstavah v Goriškem muzeju, Pomurskem muzeju in Trziškem muzeju, o Poletni šoli vizualne etnografije, 13. dvoletni konferenci Mreže za vizualno antropologijo pri Evropskem združenju socialnih antropologov in o mednarodnem posvetu *Dokumentiranje in predstavljanje nesnovne kulturne dediščine s filmom*. Mag. Martina Piko-Rustia predstavlja pobudo *Slovenščina v družini*, ki opozarja na pomen slovenščine kot družinskega jezika na avstrijskem Koroškem. Sledijo poročila o nizu okroglih miz o etnologiji in kulturni antropologiji v praksi, aktivnostih Koordinatorja varstva žive kulturne dediščine v letu 2014, mednarodni konferenci o dediščini in vzdržnem razvoju, novoustanovljeni Mreži rokodelcev osrednje Slovenije, *Slovenskem lingvističnem atlasu 2*, v katerem lahko najdemo veliko zanimivega gradiva tudi za etnologue, in 3. mednarodnem festivalu vezanja.

V tokratni številki *Glasnika SED* smo na novo uvedli razdelek »Etnologija v vzgoji in izobraževanju«, namenjen objavam o strokovnem načrtovanju, pripravah in izvajanju vzgojnih in izobraževalnih programov z etnološkimi in dediščinskimi vsebinami. Prispevek dr. Bože Grafenauer se osredinja na vlogo dediščine v višješolskih strokovnih programih gostinstva in turizma in lastne izkušnje predavateljice pri izvedbi programov.

V »Odmevih« objavljamo članka dr. Silva Torkarja o etimologiji krajevnih imen Mengore in Kupljenik in dr. Valentina Skubica o motovilu in pojmu *motoviliti*. Posebej pestre so »Društvene strani«, na katerih poročamo o strokovnih ekskurzijah, etnoloških večerih, 13. vzporednicah med slovensko in hrvaško etnologijo in 28. podelitvi Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine.

Glasnik SED končujemo s povabilom k pripravi prispevkov ob 40-letnici Slovenskega etnološkega društva, ki jo bo praznovalo v prihodnjem letu. Vabljeni k sodelovanju.

Tatjana Vokič Vojkovič,
glavna urednica

		Nekrolog	Eulogy
5	Marija Stanonik	Milko Matičetov (10. 9. 1919–5. 12. 2014) Milko Matičetov (September 10, 1919 – December 5, 2014)	
6	Naško Križnar, Tanja Tomažič, Nadja Valentinčič Furlan, Polona Sketelj, Ingrid Slavec Gradišnik	Drobci spomina na Jadrana Sterleta (1949–2014) Memorial Fragments of Jadran Sterle (1949–2014)	
		Razglabljanja	Reflections
9	Tomaž Simetinger	Zgodovina prava in plesna kultura od prvih virov do sredine 20. stoletja. Prvi del The History of Law and Dance Culture from the First Sources until Mid-20th Century: Part 1	
18	Jasna Fakin Bajec	Razvojni potenciali kulturne dediščine za blaženje sodobnih družbenih in gospodarskih problemov Development Potential of Cultural Heritage to Mitigate Contemporary Social and Economic Problems	
27	Bojan-Ilija Schnabl	Ledinska imena v Šenttomažu pri Celovcu in okolici Local Place Names in Šenttomaž/Sankt Thomas by Celovec/Klagenfurt and Its Vicinity	
32	Ana Vrtovec Beno	»Ko dediščina oživi«. Interpretacija dediščine v sodobnem ljudskem gledališču na Slovenskem »When Heritage Comes to Life«: Interpretation of Heritage in Contemporary Folk Theatre in Slovenia	
37	Petra Kavrečič	Interpretacija istrske hrane. Od osnovne življenjske potrebe do dediščine Interpretation of Istrian Food: From Basic Life Necessity to Heritage	
		Knjižne ocene in poročila	Book Reviews
43	Anja Moric	Marko Smole: Stavbna dediščina v dolini zgornje Kolpe in Čabranke Marko Smole: Architectural Heritage in the Valley of the Upper Kolpa and the Čabranka	
44	Marko Smole	Slavko Malnar: Življenje v preteklosti Slavko Malnar: Life in the Past	
45	Milan Vogel	Živa Deu: Kostanjevica na Krki. Poplavna ogroženost kulturne dediščine Živa Deu: Kostanjevica na Krki: Heritage and the Risk of Floods	
46	Silvo Torkar	Zvonimir Erjavec: Raunagarska rič. Rječnik ravnogorsko-sušičko-španovačkoga dijalekta Zvonimir Erjavec: Vocabulary of the Ravnogorski-Sušički-Španovački Dialect	
47	Barbara Sosič	Maja Korun Hočevar (ur.): Delavnica, polna nereda. Sodobni rokodelci in oblikovalci v Sloveniji Maja Korun Hočevar (Ed.): A Messy Workshop: Modern Slovene Artisans and Designers	
48	Irena Rožman	Duška Knežević Hočevar: Etnografija medgeneracijskih odnosov. Dom in delo na kmetijah skozi življenjske pripovedi Duška Knežević Hočevar: Ethnography of Intergenerational Relations: The Home and the Work on the Farm through Life Stories	
49	Matej Vranješ	Jurij Fikfak, Tatiana Bajuk Senčar in Dan Podjed (ur.): Triglavski narodni park. Akterji, dediščine Jurij Fikfak, Tatiana Bajuk Senčar, and Dan Podjed (Eds.): Triglav National Park: Actors, Heritages	
51	Milan Vogel	Marija Makarovič: Babno Polje in njegovi ljudje v metežu druge svetovne vojne Marija Makarovič: Babno Polje and Its People in the Turmoil of the Second World War	
52	Milan Vogel	Marija Stanonik: Poezija konteksta. 4. Slovenska pesem v tujem škornju od doma do puščavskega peska Marija Stanonik: The Poetry of Context. 4. Slovene Song in Foreign Boots: From the Home to the Desert Sands	
53	Milan Vogel	Franc Sever - Franta: Trenutki odločitev Franc Sever - Franta: Moments of Decision	
54	Tita Porenta	Jožica Koder: O Dolini in Dolincih. Pripovedi Zdravka Dovžana in drugih Dolincev o ljudeh in življenju, ki izginja Jožica Koder: Dolina and Its People: The Narratives of Zdravko Dovžan and Other Inhabitants of Dolina about the Local People and the Life That is Disappearing	
55	Bojan Knific	Marjetka Balkovec Debevec: Obleka v šoli. Pregled oblačilnega videza učiteljev in učencev na Slovenskem skozi čas	

		Marjetka Balkovec Debevec: School Clothes: Overview of the Clothing Style of Teachers and Students in Slovenia over Time	
57	Jasna Fakin Bajec	David Bole idr. (ur.): Sinergija kulture in turizma za razvoj podeželskih območij David Bole et al. (Eds.): The Synergy of Culture and Tourism for the Development of Rural Areas	
59	Iztok Ilich	Novi tiski na kratko Briefly on New Publications	
		Muzeološke strani	Museology Pages
60	Katarina Weber, Iva Juhart, Tanja Kovačič	Urbani fenomeni/muzejske perspektive – CE8 Urban Phenomena/Museum Perspectives – CE 8	
62	Tadej Trnovšek	Stiški srednjeveški rokopisi prvič na dosegu roke Medieval Manuscripts from Stična at Our Fingertips for the First Time	
64	Bojan Knific	15. zborovanje Slovenskega muzejskega društva. Muzealci in muzejska etika 15 th Conference of the Slovene Museological Society: Museum Workers and Museum Ethics	
		Konservatorske strani	Conservation Pages
65	Aleksandra Renčelj Škedelj	Izobraževanje in promocija pri ohranjanju nepremične kulturne dediščine ali zakaj bolje zdaj kot nikoli, čeprav je vlak že skoraj odpeljal Education and Promotion of the Safeguarding of the Immovable Cultural Heritage: Better Now Than Never – Even Though the Train Is Already Pulling out of the Station	
		Razstave	Exhibitions
67	Inga Miklavčič Brezigar	Meščanstvo na Goriškem Bourgeoisie in Goriško	
69	Jelka Pšajd	Razstava prekmurskih, gorenjskih in bitolskih skrinj v Pomurskem muzeju Murska Sobota Exhibit of Chests from Prekmurje, Gorenjsko, and Bitola at the Pomurje Museum of Murska Sobota	
70	Bojan Knific	Tržiški šuštarji. Od rokodelstva do industrije in od copat do škornjev The Cobblers of Tržič: From Handicraft to Industry, And from Slippers to Boots	
		Etnografski film	Ethnographic Film
72	Miha Peče	Po koncu Poletne šole vizualne etnografije After the Conclusion of the Summer School of Visual Ethnography	
74	Nadja Valentinčič Furlan	Tokovi vizualne antropologije 2014 The Currents of Visual Anthropology 2014	
		Slovinci zunaj meja Republike Slovenije Slovenes Living Beyond the Borders of the Republic of Slovenia	
77	Martina Piko-Rustia	Slovenščina – živ jezik v družini in javnosti v slovenskem zamejstvu Slovene Language Beyond the Slovene Border – A Living Language Spoken within the Family and in Public	
		Poročila	Reports
80	Anja Jukič, Natalija Šepul	Etnologinje in antropologi, antropologinje in etnologi v praksi Ethnologists and Anthropologists in Practice	
82	Anja Jerin	Aktivnosti Koordinatorja varstva žive kulturne dediščine v letu 2014 Activities of the Coordinator for the Protection of the Intangible Cultural Heritage in 2014	
85	Jasna Fakin Bajec	4. mednarodna konferenca o dediščini. Dediščina in vzdržni razvoj 4 th International Conference on Heritage: Heritage and Sustainable Development	
		Projekti	Projects
86	Mojca Košir, Mija Bokal	Rokodelstvo in nesnovna dediščina Srca Slovenije Handicraft and the Intangible Heritage of the Heart of Slovenia	

87	Mojca Horvat	Slovenski lingvistični atlas 2 – zakladnica gradiva, zanimivega za etnologe Linguistic Atlas of Slovenia 2 – A Treasure Trove of Interesting Material for Ethnologists	
		Etnologija je povsod	Ethnology is Everywhere
91	Bojan Knific	3. mednarodni festival vezenja v Velenju 3 rd International Festival of Embroidery in Velenje	
		Etnologija v vzgoji in izobraževanju	Ethnology in Education
93	Boža Grafenauer	Vloga dediščine v višješolskih strokovnih programih gostinstva in turizma The Role of Heritage in the Programs of the Vocational College for Catering and Tourism	
		Društvene strani	Society Pages
95	Anja Serec Hodžar	Poročilo o delu Slovenskega etnološkega društva. Od novembra 2013 do novembra 2014 Work Report of the Slovene Ethnological Society (November 2013 – November 2014)	
97	Ana Vrtovec Beno	Etnologija in digitalna humanistika. Digitalne zbirke v vsakdanji rabi Ethnology and Digital Humanities: Digital Collections in the Daily Use	
98	Helena Rožman, Alenka Černelič Krošelj, Aleksandra Renčelj Škedelj	Mala šola etnologije 2014 Ethnology 101 in 2014	
99	Tita Porenta, Mojca Tercej Otorepec	Po lovskih poteh od planine do planine pod južnim grebenom Košute nad Trzičem Along the Hunting Trails from Mountain to Mountain beneath the Southern Ridge of Košuta above Tržič	
101	Tanja Kovačič	Interpretacija etnološke dediščine. Seminar z mag. Marjeto Keršič Svetel Interpretation of Ethnological Heritage: A Seminar under Marjeta Keršič Svetel	
102	Ana Eterović	(Po)ustvarjanje plesne dediščine (Re)Creation of Dance Heritage	
104	Zmago Šmitek	Strokovna ekskurzija v mitično pokrajino Vurberka, Ptujске Gore in Boča Excursion to the Mythical Landscape of Vurberk, Ptujška Gora, and Boč	
105	Primož Primec	Strokovna ekskurzija tokrat v »nadvse dobre« Toplice An Excursion, This Time to the "Exceedingly Great" Toplice	
107	Anja Serec Hodžar	Vzporednice 2014. Srednjeevropsko povezovanje etnologov in kulturnih antropologov kot izziv današnjemu času Parallels 2014: The Ties between Central European Ethnologists and Cultural Anthropologists as a Challenge to Our Modern Times	
108	Zmago Šmitek	Slavnostni nagovor udeležencem »Murkovanja 2014« Zmago Šmitek's Keynote Address to the Participants of the Celebration of the 2014 Murko Awards	
109	Ivanka Počkar	Etnologija mi je vedno dajala vse bistveno! Ethnology Has Always Given Me All the Essentials!	
111	Marko Terseglav	28. podelitev Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine 28th Bestowment of the Murko Award, the Murko Special Recognition Award, and the Murko Certificate for Special Achievements in Ethnology in Slovenia	
		Odmevi	Echoes
114	Silvo Torkar	Odstiranje slovenskih krajevnih imen. Mengore in Kupljenik Slovene Place Names: Mengore and Kupljenik	
116	Valentin Skubic	Motovilo in motoviliti A Winch, to Winch	
		Razpisi, vabila, obvestila	Tenders, Invitations, Notices
117		40-letnica Slovenskega etnološkega društva v letu 2015 40 th Anniversary of the Slovene Ethnological Society in 2015	
118		Navodila za avtorje Instructions for Authors	

Cena posamezne številke | Price per Issue: 5 EUR
Letna naročnina | Yearly Subscription: 20 EUR
Transakcijski račun SED | SED Transaction Account Number: 02083-0016028646 NLB, d. d., Mestna hranilnica

Distributer | Distribution: BUČA d. o. o.

UDK 39(497.4)(05)
ISSN 0351-2908

Glasnik SED je indeksiran v bazah podatkov | Glasnik SED is entered into the following data bases:

Anthropological Index Online (AIO RAI) <http://aio.anthropology.org.uk>
Anthropological Literature <http://hcl.harvard.edu/tozzer/al.html>
ULRICH's International Periodical Directory (I.P.D.) <http://www.ovod.com>
RILM Abstract of Music Literature <http://www.rilm.org/prime-jt.htm1#G>
International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)
<http://www.lse.ac.uk/collections/IBSS/about/journalsG.htm>
CAB Abstract <http://www.cabi.org>
ProQuest <http://www.proquest.co.uk/en-UK/>
Scopus <http://www.scopus.com/>
Ebsco <http://www.ebsco.com/>

Revija subvencionirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS in Ministrstvo za kulturo RS. Revija je vpisana v evidenco javnih glasil, ki jo vodi Ministrstvo za kulturo RS pod zaporedno št. 550. | The Bulletin is subsidized by the Slovenian Research Agency and the Slovene Ministry of Culture. The Bulletin has been entered in the record of public printed media at the Slovene Ministry of Culture under the number 550.

Fotografija na naslovnici | Cover Photo:

Peter Hosta, rojen leta 1933 v Sv. Križu 9 (zdaj Podbočje 20), z glinenima psoma - pepelnikoma, ki ju je poleg treh drugih obveznih izdelkov naredil za pomočniški izpit pri lončarju Jožetu Prahu v Podbočju okoli leta 1950.
Foto: Ivanka Počkar, Podbočje, 5. 11. 2010.

Peter Hosta, born in 1933 in Sv. Križ 9 (now Podbočje 20), with clay ashtrays in the shape of dogs. He made them in addition to other three products required for his assistant potter certificate after completing his apprenticeship with potter Jože Prah in Pobočje around 1950.
Photo: Ivanka Počkar, November 5, 2010.

Izšlo | Published:

Trboje, december 2014 | December 2014

SLOVENSKO *Ĕ*tnološko DRUŠTVO
SLOVENE *Ĕ*thnological SOCIETY

Metelkova 2, 1000 Ljubljana

TISKOVINA

